

PREDBRAČNI UGOVORI

PREDGOVOR

S obzirom na to da nismo dovoljno humano društvo i da smo svedoci nasagledivih posledica nezaposlenosti, nasilja i kriminala, ravnopravnost polova jedno je od egzistencijalnih pitanja i pretpostavki za demokratizaciju društva i poštovanja osnovnih ljudskih prava. Informisanje građana o zakonskim i drugim rešenjima u oblasti ravnopravnosti polova deo je programskih aktivnosti Zavoda za ravnopravnost polova u nastojanju da se unapredi politika jednakih mogućnosti. To je ideja koju proklamuju međunarodni ugovori i konvencije koje je prihvatila i potpisala i naša država.

Brošura „Bračni ugovori – teorijski i praktični aspekt“ predstavlja jedan od mogućih modela promocije i afirmacije načela istih mogućnosti za sve. Direktno se odnosi na implementaciju Porodičnog zakona. U formi informativno-savetodavnog uputstva, brošura obuhvata imovinske odnose u braku, zakonski i ugovorni bračni imovinski režim, bračni ugovor i rezultate istraživanja.

Rezultati istraživanja svakako su vrlo interesantni i indikativni. Među anketiranim parovima najmanje je ispitanika sa osnovnim obrazovanjem /2%/, odnosno sa završenom školom za radnička zanimanja /1%/. Obrazovna struktura žena je na višem nivou, dok bi muški ispitanici u većem broju bili inicijatori potpisivanja bračnih ugovora. I naravno samo je 1% među ispitačima koji su već potpisali Ugovor.

Imajući u vidu rezultate istraživanja, kao i podatke o broju razvedenih brakova u odnosu na sklopljene (bezmalo svaki peti je razveden) brošura je nastala sa ciljem da inspiriše i motiviše supružnike na novi aspekt prihvatanja bračnog odnosa. Pri tom , racionalna dimenzija se ne uvodi sa namerom da u bilo kom delu isključi emocionalni odnos. Naprotiv, bračni ugovor promoviramo kao model prekida društvenih i tradicionalnih stereotipa koji ne sagledavaju kompleksnost bračnog odnosa. Najzad, bračni ugovor vidimo kao način prevazilaženja istorijski nasleđene pasivnosti prema regulisanju bračnog statusa.

Nevena Petrušić i Andrijana Čović

Bračni ugovor

BRAČNI UGOVORI – TEORIJSKI I PRAKTIČNI ASPEKT

1. Imovinski odnosi u braku

Brak kao zakonom uređena zajednica žene i muškarca¹ , predstavlja specifičan pravni odnos pretežno lične prirode. Uzajamni lični odnosi supružnika prožeti su, međutim, i imovinskim odnosima². Lična prava i dužnosti supružnika odražavaju se i na njihove imovinske odnose tako što na posredan način određuju prirodu imovinsko-pravnih odnosa.

Rezultati istorijskopravnih i uporednopravnih analiza³ pokazuju da su bračni imovinski režimi bili različiti u pojedinim periodima društvenog razvoja i da su, u osnovi, zavisili od položaja koji žena ima u društvu.

Uopšteno posmatrano, postoje tri bračna imovinska režima: režim zajedničke imovine i režim odvojene (posebne) imovine, koji se u savremenom bračnom pravu retko pojavljuju u čistom obliku, i kombinacija režima zajedničke i režima odvojene (posebne) imovine.

U našem savremenom Porodičnom pravu režim zajedničke imovine bio je, sve do stupanja na snagu novog PZ, prinudni zakonski imovinski režim: – supružnici su bili slobodni da zaključuju pravne poslove koji se tiču njihovih posebnih imovina i zajedničke imovine ali nisu mogli da menjaju zakonski imovinski režim. Prema zakonskim rešanjima novog porodičnog prava, režim zajedničke imovine više nije prinudni zakonski imovinski režim, već je supružnicima omogućeno da u skladu sa svojim potrebama uredе svoje imovinske odnose sklapanjem odgovarajućih pravnih poslova (ugovora).

2. Zakonski bračni imovinski režim

Bračni ugovor

Kao i u većini savremenih bračnih sistema, zakonski bračni imovinski režim koji je prihvaćen u našem porodičnom pravu takođe je kombinacija režima zajedničke i režima posebne imovine: pored odvojene, tzv. posebne imovine, koju su supružnici, po pravilu, stekli pre sklapanja braka, ali i u toku braka, nasleđivanjem, poklonom i dr. (čl. 168. PZ), oni svojim radom u toku trajanja bračne zajednice stiču i zajedničku imovinu (čl. 171. PZ).

Zajednička imovina supružnika je specifičan imovinsko-pravni institut porodičnog prava, koji predstavlja pravni izraz njihovog zajedništva i njihove međuzavisnosti. Smisao i opravdanje ove specifične ustanove leži u samoj suštini bračnog odnosa, koji karakterišu zajednica života, vođenje zajedničkog domaćinstva, međusobno pomaganje i izdržavanje, čuvanje i vaspitavanje zajedničke dece.

Prema odredbi čl. 171. PZ, imovina koju su supružnici stekli svojim radom u toku trajanja bračne zajednice jeste njihova zajednička imovina. Da bi imovina stečena za vreme trajanja braka imala karakter zajedničke imovine supružnika, neophodno je ne samo formalno postojanje bračnog odnosa, već je nužno postojanje “živog” braka, braka u kome supružnike vezuje zajednica života.

Zajedničku imovinu supružnici stiču pojedinačnim ili zajedničkim radom, i to kako onim kojim se neposredno stvaraju nove vrednosti, tako i onim kojim se na posredan način doprinosi nastanku zajedničke imovine⁴. Prava stečena radom u toku trajanja ništavog braka takođe ulaze u zajedničku imovinu supružnika.

Sva stvarna i tražbena prava, koja ulaze u sastav zajedničke imovine, pripadaju supružnicima zajednički i nepodeljeno. Na svim stvarima iz zajedničke imovinske mase postoji zajednička svojina. Pravo svojine na nepokretnostima upisuje se u javne knjige na ime oba supružnika, kao njihova zajednička svojina sa neopredeljenim udelima. Nepodeljena su i zajednička i sva druga stvarna prava iz sastava zajedničke imovine. Potraživanja iz sastava zajedničke imovine pripadaju supružnicima, takođe, nepodeljeno. Sve dok zajednička imovina postoji, udeli supružnika nisu određeni, što ima za posledicu nemogućnost raspolaganja udelom u zajedničkoj imovini pravnim poslovima inter vivos⁵ (raspolaganje za života).

Dobrima iz zajedničke imovinske mase supružnici mogu

^[1] Čl. 3. st. 1. Porodičnog zakona „Sl. glasnik RS“, 18/2005 od 17. 02. 2005, (u daljem tekstu „PZ“).

^[2] Između ličnih i imovinskih odnosa supružnika ne postoje oštre granice. Ovi odnosi su uzajamno isprepleteni i uslovljeni, tako da podela pravnih odnosa na lične i imovinske ima sasvim uslovan karakter.

^[3] Istorijski posmatrano, način uređivanja imovinskih odnosa supružnika kretao se od prelaska ženine imovine u imovinu muža, preko podvojenosti imovina i upravljanja i uživanja ženine imovine od strane muža, do zajedničke imovine supružnika, kao skupa zajedničkih nepodeljenih prava. (O imovinskom bračnom režimu u istorijskoj retrospektivi videti: Finžgar, A., “Zajednička imovina bračnih drugova”, Arhiv 3-4/67; Bakić, V., “Porodično pravo”, Beograd, 1976; Bakić, V., Popović, M., “Bračni imovinski režim”, Enciklopedija imovinskog prava i prava udruženog rada, Beograd, 1978; Mitić, M., “Porodično pravo”, Beograd, 1980; Cvejić-Jančić, O., “Razvod braka de lege lata i de lege ferenda”, Beograd, 1980; Stjepanović, S., “Sistem diobe imovine bračnih drugova”, Beograd, 1988).

^[4] O pretpostavkama zajedničke imovine detaljno: Draškić, M., “Porodično pravo i prava deteta”, Beograd, 2005, str. 397-400; Kovaček, Stanić, G., “Porodično pravo”, Novi Sad, 2006, str. 114. i sl.

^[5] Čl. 174. st. 3. PZ. Dozvoljeno je, međutim, raspolaganje udelom u zajedničkoj imovini pravnim poslovima mortis causa (za slučaj smrti); suprotno rešenje značilo bi bitno ograničenje volje zaveštaoca (testatora).

raspolagati zajednički i sporazumno. Poslove upravljanja mogu preduzimati oba supružnika zajednički i sporazumno, pri čemu postoji pretpostavka da poslove redovnog upravljanja supružnik uvek preduzima uz saglasnost drugog supružnika⁶. Supružnici mogu ugovoriti da poslove upravljanja svim ili pojedinim zajedničkim dobrima vrši jedan od njih. Pored toga, dopušten je i sporazum o prenošenju ovlašćenja raspolaganja zajedničkim dobrima na jednog od supružnika.

3. Ugovorni bračni imovinski režim

Bračni ugovor

Stupanjem na snagu novog PZ proširena je mogućnost supružnika da sklapanjem pravnih poslova slobodno, u skladu sa svojim potrebama, uredе imovinske odnose u braku, uključujući i mogućnost da sklapanjem bračnog ugovora supružnici odnosno budući supružnici svoje imovinske odnose na postojećoj ili budućoj imovini uredе na način koji odgovara njihovim potrebama i interesima.

Napuštanje rigidne norme kojom je bilo zabranjeno odstupanje od imperativnog imovinskog bračnog režima, izraz je demokratizacije unutarporodičnih odnosa⁷ i nastojanja da se ekonomski odnosi prilagode uslovima tržišne privrede⁸.

Bračni ugovor

Među mnogobrojnim ugovorima kojima supružnici mogu urediti svoje imovinske odnose, kao što su ugovor o poklonu, ugovor o prodaji, ugovor o punomoćstvu, ugovor o upravljanju i raspolaganju zajedničkom imovinom i dr., jedan od najznačajnijih je bračni ugovor. Opšti osnov za slobodno uređivanje imovinskih odnosa pruža opšta odredba čl. 9. PZ, kojom je predviđeno “da se imovinski odnosi u porodici uređuju zakonom, ali da se mogu uređivati i sporazumno, u skladu sa zakonom”.

4. Bračni ugovor

Bračni ugovor

Po ugledu na rešenja u savremenim uporednim porodičnim sistemima⁹, naš novi PZ daje široka ovlašćenja bračnim partnerima u pogledu uređivanja njihovih imovinskih odnosa¹⁰, tako što predviđa mogućnost sklapanja bračnog ugovora, kao saglasne izjave volje supružnika, odnosno budućih supružnika, kojim oni regulišu svoje imovinske odnose na postojećoj ili budućoj imovini (čl. 188. st. 1), tj. kojim regulišu svoj bračni imovinski režim¹¹. Zakonski osnov za sklapanje bračnog ugovora predstavlja odredba čl. 29. PZ, kojom je

predviđeno da “imovina supružnika može biti zajednička i posebna, i da supružnici mogu, pod uslovima određenim PZ, svoje imovinske odnose urediti bračnim ugovorom”.

Prema PZ, supružnici odnosno budući supružnici mogu svoje imovinske odnose na postojećoj ili budućoj imovini urediti bračnim ugovorom¹² kojim oblikuju imovinski režim po svojoj saglasnoj volji. Sklapanjem bračnog ugovora oni mogu u potpunosti mimoići režim zajedničke imovine, mogu ovaj režim proširiti na svu postojeću i buduću imovinu, utvrditi sopstvene kriterijume za sticanje zajedničke i posebne imovine, udele u zajedniskoj imovini i sl. Međutim, bračnim ugovorom supružnici odnosno budući supružnici ne mogu regulisati lična imovinska dejstva braka, čime se štite interesi ekonomski slabijeg supružnika (npr. odricanje od prava na izdržavanje nema pravno dejstvo, pravo stanovanja koje imaju dete i roditelj koji vrši roditeljsko pravo na stanu čiji je vlasnik drugi roditelj)¹³.

Bračni ugovor

Bračni ugovor je punovažan ako postoji saglasnost volja i sposobnost za sklapanje ugovora (poslovna sposobnost).

Bračni ugovor

Bračni ugovor je svečani ugovor: mora biti zaključen u pismenom obliku i mora biti potvrđen (overen) od strane sudije, koji je dužan da pre overe supružnicima pročita ugovor i upozori ih da se njime isključuje zakonski režim zajedničke imovine. Ovim se obezbeđuje da oba supružnika budu upoznata sa sadržinom, značenjem, dejstvima i posledicama zaključivanja ugovora.

Bračni ugovor

Bračni ugovor

^[6] Čl. 174. PZ.

^[7] Petrušić, N., “Bračni imovinski režim u francuskom pravu”, Zbornik radova, „Građanska kodifikacija”, sv. 1., Centar za publikacije Pravnog fakulteta u Nišu, Niš, 2002, str. 209-224.

^[8] Draškić, M., op. cit., str. 411.

^[9] Videti: Kovaček-Stanić, G., “Porodično pravo”, Univerzitet u Novom Sadu, Pravni fakultet, 2005, Novi Sad, Petrušić, N., op. cit.

^[10] Treba primetiti da su bračni ugovori poznati u našem pravu još od perioda važenja Srpskog građanskog zakonika iz 1844. godine, nakon koga se u svakom porodičnom zakonu javljala mogućnost da budući supružnici zaključе ugovor pre braka. U Vojvodini, Međumurju i Prekomurju, prema Zakonu o braku, je takođe postojala ova mogućnost gde su bračni drugovi mogli isključiti zakonski imovinski režim ili ga izmeniti. Detaljno: Kovaček-Stanić, G., “Uporedno porodično pravo”, Univerzitet u Novom Sadu, Pravni fakultet, 2002, Novi Sad.

^[11] Ponjavić, Z., “O ugovorima porodičnog prava, posebno o bračnom ugovoru”, Novine u porodičnom zakonodavstvu, Centar za publikacije Pravnog fakulteta u Nišu, Niš, 2006, str. 169.

^[12] Iako zakonodavac ugovore supružnika i budućih supružnika označava jedinstvenim nazivom “bračni ugovor”, u praksi i u delu literature ugovori budućih supružnika nazivaju se “predbračnim ugovorima”, dok je izraz “bračni ugovor” rezerviše za ugovore koje sklapaju supružnici.

^[13] Kovaček-Stanić, G., “Uporedno porodično pravo”, Univerzitet u Novom Sadu, Pravni fakultet, 2002, Novi Sad.

U pravnim sistemima koji poznaju instituciju javnog beležnika, ugovor se overava pred beležnikom.

Bračni ugovor je vezan za brak i ukoliko je sklopljen pre sklapanja braka, ne proizvodi dejstvo ako brak nije sklopljen.

Bračni ugovor koji se odnosi na nepokretnosti upisuje se u javni registar prava na nepokretnostima (čl. 188. st. 3), čime se štite treća lica.

Bračni ugovor je fakultativna ustanova; ukoliko supružnici odnosno budući supružnici nisu sklopili bračni ugovor, u pogledu njihovih imovinskih odnosa važi zakonski imovinski režim.

5. Istraživanje

Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova i Pokrajinskim zavodom za ravnopravnost polova, u periodu od januara do aprila 2006. godine organizovali su istraživanje sa ciljem da se utvrdi koliko su budući supružnici upoznati sa samim pojmom i suštinom bračnog ugovora i kako sagledavaju ovaj instrument bračnog imovinskog prava.

Ciljna grupa su bili parovi koji su rešili da stupe u brak. Istraživanje je vršeno u prostorijama matičara opština Novi Sad i Beočin, gde su budući supružnici odgovarali na pitanja iz anketnog upitnika prilikom prijavljivanja venčanja. Većina anketinih listova popunjeno je u prostorijama matične službe Novog Sada, a oko 10% u prostorijama matične službe Opštine Beočin.

Od ukupno 96 anketiranih, 49 su žene, a 47 muškarci. Najviše ispitanika/ca pripada starosnoj grupi od 26 do 30 godina (56,25%), dok 26,04% ispitanika/ca pripada starosnoj grupi od 18 do 25. Više ili visoko obrazovanje ima 51,04% ispitanika/ca, a 45,83% ima srednje obrazovanje.

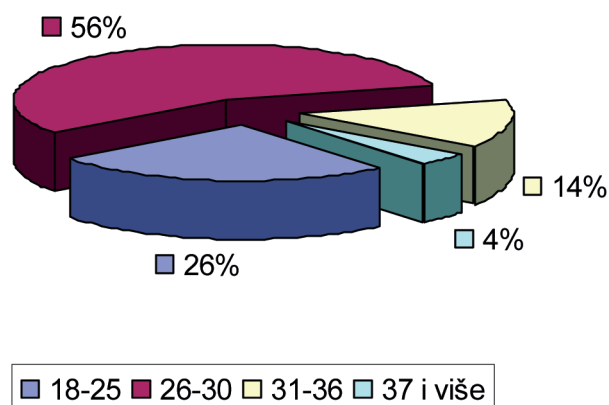
Većina ispitanika/ca je izjavila da su čuli za bračni ugovor i da znaju šta je (58,33%), ali nije zanemarljiv ni broj onih koji su čuli, ali ne znaju suštinu (37,50%).

54,17% anketiranih ne bi bili inicijatori potpisivanja ovakvog ugovora, ali bi približno isti broj, 48,96%, pristali da potpišu ugovor ukoliko bi njihov budući supružnik to predložio.

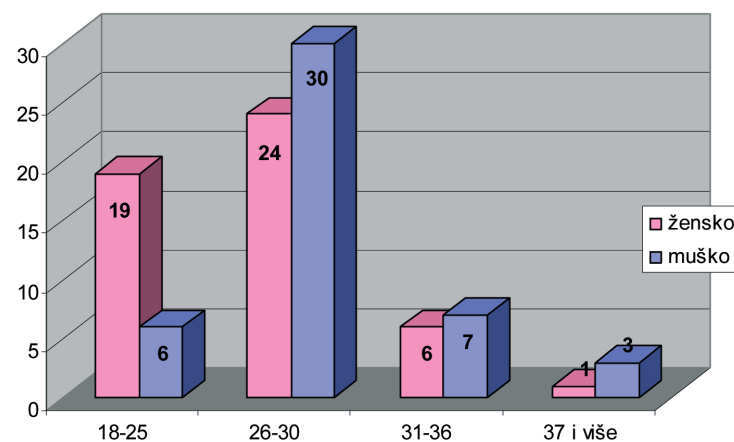
U nastavku teksta izloženi su rezultati istraživanja.

I Najviše ispitanika/ca pripada starosnim grupama od 18 do 30 godina, što je i razumljivo s obzirom da najveći broj ljudi upravo u ovom dobu stupa u brak.

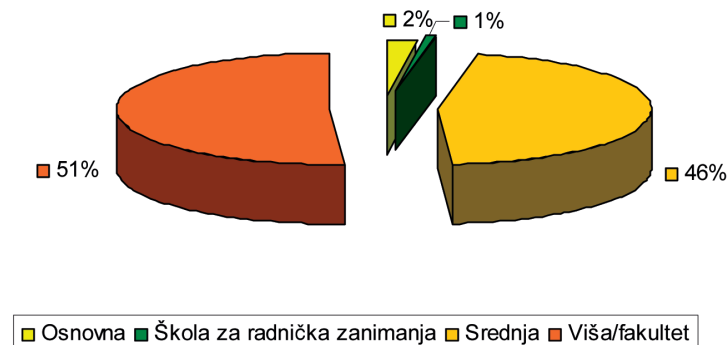
Godine ispitanika/ca

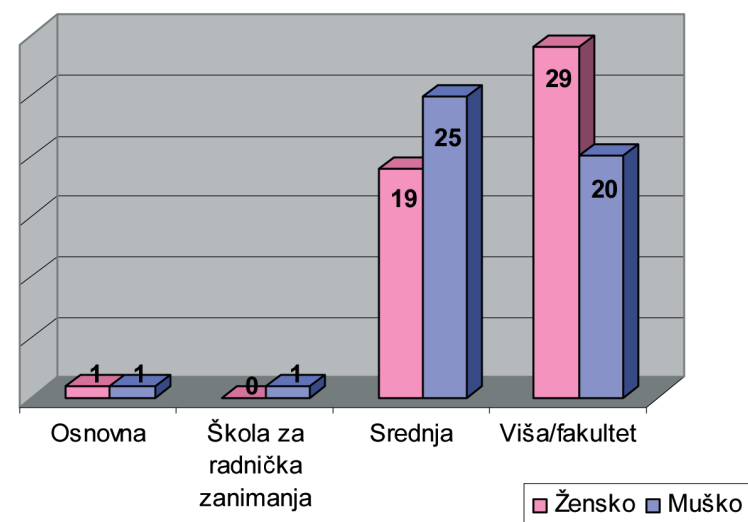
Godine ispitanika/ca

Obrazovna struktura ispitanika/ca

Obrazovna struktura ispitanika/ca

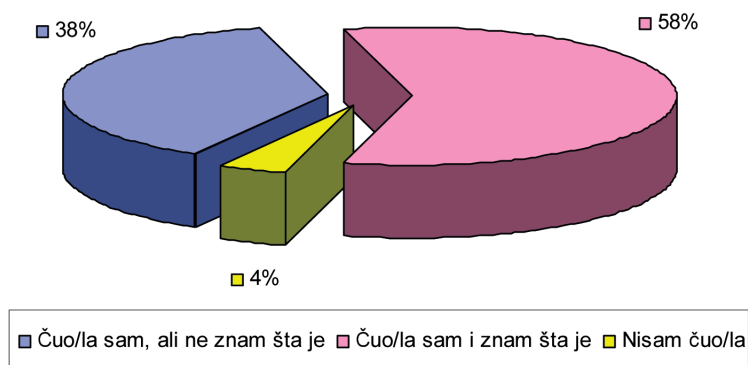

II Kada pogledamo grafikone koji se odnose na obrazovnu strukturu, vidimo da je najveći broj anketiranih više ili visoko obrazovano, dok nešto manje ima onih koji su završili srednju školu. Mali procenat osoba sa osnovnim obrazovanjem i završenom školom za radnička zanimanja može da ukazuje na njihovu nespornost da stupe u brak usled različitih poteškoća, uglavnom materijalne prirode. Iz drugog grafikona vidimo da je obrazovna struktura žena na višem nivou u odnosu na obrazovnu strukturu muškaraca.

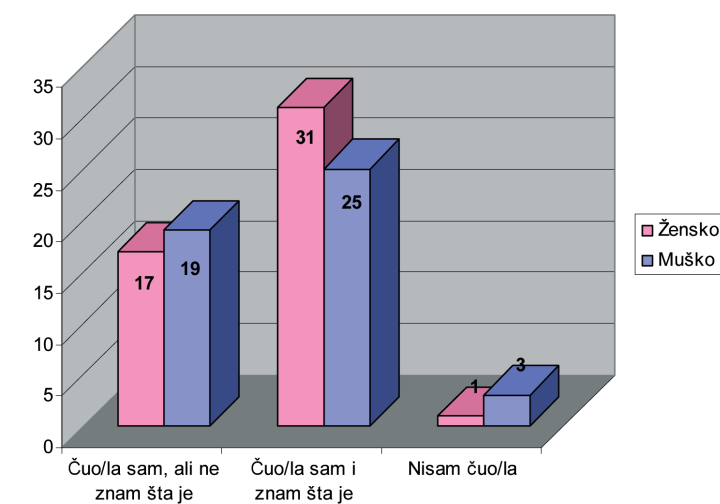
III Broj ispitanika/ca kojima je poznat pojam bračnog ugovora iznosi preko polovine, ali je isto tako velik i broj onih koji ne znaju šta je bračni ugovor, mada su za njega čuli. Žene su brojnije u odnosu na muškarce i u jednoj i u drugoj grupi anketiranih.

Ispitanicima/cama koji/koje su se izjasnili da su čuli za pojam bračnog ugovora i da znaju šta on znači data je mogućnost da objasne pojam bračnog ugovora. Određeni broj anketiranih nije dao nikakav odgovor, a iz sadržine pruženih odgovora može se zaključiti da ispitanici/ce uglavnom ne znaju šta se bračnim ugovorom reguliše.

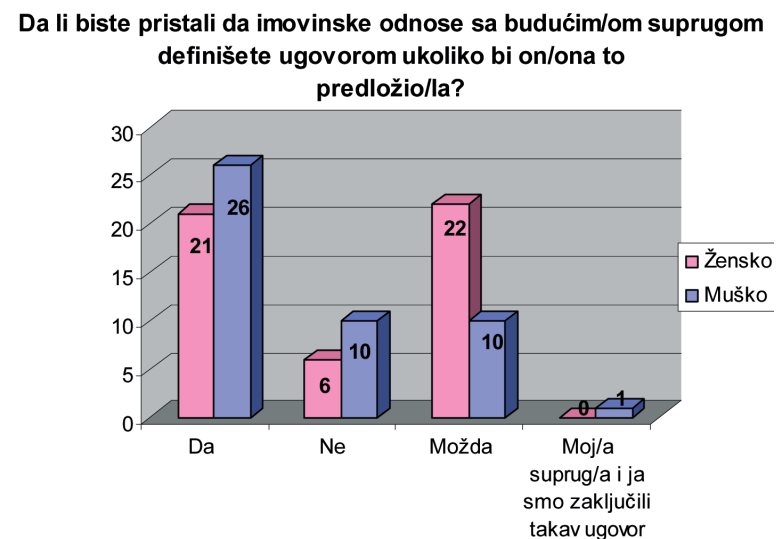
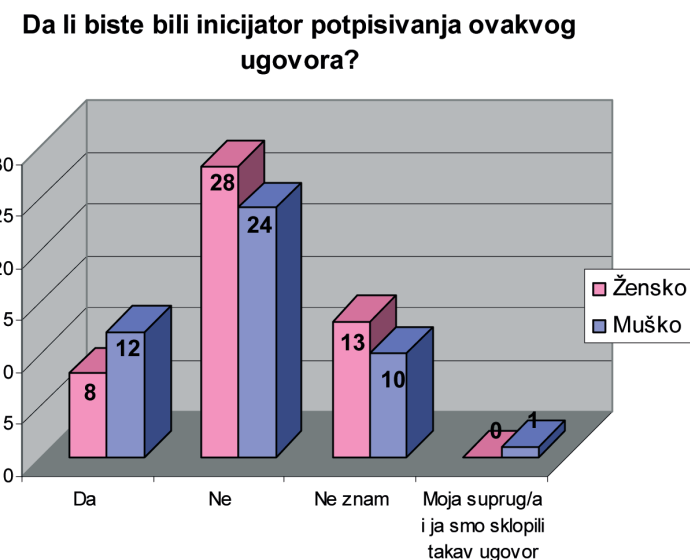
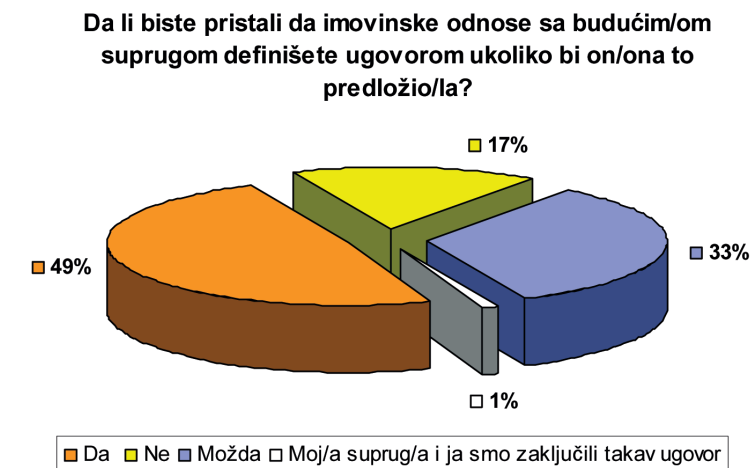
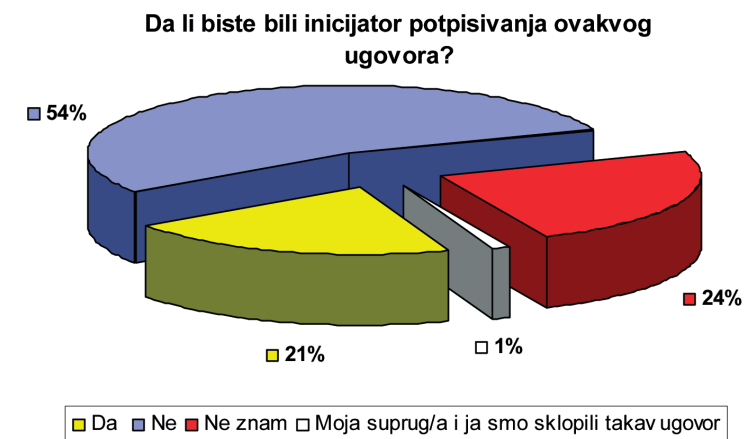
Da li ste upoznati/e sa pojmom bračnih ugovora?

Da li ste upoznati/e sa pojmom bračni ugovori?

IV Više od polovine ispitanika/ca ne bi bili inicijatori potpisivanja bračnog ugovora, i to uglavnom žene, dok bi muškarci u većem broju bili inicijatori.

V Većina ispitanika/ca bi pristala da imovinske odnose sa (budućim) supružnikom uredi bračnim ugovorom ili bi makar razmislili o tome. Kada ovo pitanje uporedimo sa prethodnim, vidimo da su muškarci spremniji kako na predlaganje tako i na potpisivanje bračnog ugovora, dok žene uglavnom ne bi bile inicijatorke, ali bi potpisale ugovor ako bi im budući supružnik to predložio.

VI Što se tiče mišljenja ispitanika/ca o bračnom ugovoru kao načinu regulisanja imovinskih odnosa u braku, većina ima pozitivno mišljenje ili nisu protivnici/ce bračnog ugovora, dok jedna broj ispitanika/ca smatra da je sklapanje bračnog ugovora nepotrebno i suvišno, da unosi nesigurnost i neiskrenost u brak i da ostavlja utisak nepoverenja.

PRAKTIČNI ASPEKTI BRAČNOG UGOVORA

U Opštinskom sudu u Novom Sadu, od početka primene PZ, zaključeno je 15 bračnih ugovora, pri čemu je polovina njih zaključeno pre sklapanja braka, a polovina u toku trajanja braka. Sadržina bračnih ugovora je slična: - nabrojene su stvari i imovinska prava koje čine posebnu imovinu svakog od (budućih) supružnika i regulisani su odnosi u pogledu budućih prihoda od posebne imovine (npr. prihodi firmaekoja predstavlja posebnu imovinu muža, predstavljaju takođe njegovu posebnu imovinu).

(Budući) supružnici koji odluče da zaključe bračni ugovor treba da imaju u vidu sledeće okolnosti:

- 1) bračni ugovor se može zaključiti pre i nakon sklapanja braka;
- 2) bračni ugovor mora imati pismenu formu;
- 3) bračni ugovor mora da sadrži označenje ugovornih strana, sa svim podacima za njihovu identifikaciju: puno ime i prez ime svakog ugovarača (i devojачko prezime supruge, u slučaju da ga je prilikom sklapanja braka promenila), adresa stanovanja i jedinstveni matični broj;
- 4) da bi bračni ugovor bio punovažan, neophodno je da sadržina bračnog ugovora, koji predstavlja privatnu ispravu, bude potvrđena od strane suda; za sprovođenje ovog postupka nadležan je svaki opštinski sud, kao stvarno nadležan;
- 5) postupak za potvrđivanje sadržine bračnog ugovora pokreće se tako što se u sudskoj prijemnoj kancelariji preda je predlog za potvrđivanje sadržine bračnog ugovora, uz koji se prilaže tekst samog ugovora;
- 6) upisničar u sudskoj prijemnoj kancelariji prima predlog za potvrđivanje sadržine bračnog ugovora i upisuje ga u odgovarajući upisnik, čime predmet dobija poslovni broj;
- 7) na poziv suda, u zakazano vreme oba (buduća) supružnika treba da dodju u sud, u kancelariju koja je označena u pozvu; sudija najpre utvrđuje identitet (budućih) supružnika javnom ispravom sa fotografijom (lična karta, pasoš ili vozačka dozvola), u prisustvu jednog punoletnog svedoka isprave, a zatim čita tekst ugovora, upozorava (buduće) supružnike da se bračnim ugovorom isključuje zakonski režim zajedničke imovine i proverava da li je postojala njihova slobodna i ozbiljna volja prilikom zaključenja bračnog ugovora;
- 8) sudija sve preduzete radnje zasvedočava zapisnikom, kome prilaže primerak bračnog ugovora, a zatim u izvornik bračnog ugovora unosi oznaku i broj upisnika u koji je bračni ugovor zaveden, čime je okončan postupak za potvrđivanje sadržine bračnog ugovora
- 9) Bračni ugovor koji se odnosi na nepokretnosti upisuje se u javni registar prava na nepokretnostima.
- 10)

UMESTO ZAKLJUČKA

Bračni ugovor je ugovor kojim supružnici odnosno budući supružnici samostalno određuju bračni imovinski režim, pri tom odstupajući od zakonskog režima zajedničke imovine. Zaključivanjem bračnog ugovora supružnici, odnosno budući supružnici slobodno i sporazumno uređuju svoje imovinske odnose u braku. Zaključivanje bračnog ugovora nije izraz međusobnog nepoverenja supružnika, niti straha za “sudbinu” braka, već manifestuje realne i svesne poglede supružnika na brak kao životnu zajednicu dvoje ljudi koja se, kao i svaki druga ljudska zajednica, neprestano menja. Pod uticajem medija i kinematografije u javnosti postoji predrasuda da je bračni ugovor neophodan samo kada se materijalni status budućih supružnika drastično razlikuje i da je predlog jednog od (budućih) supružnika za zaključivanje bračnog ugovora znak nepoštovanja druge ugovorne strane. Medjutim, bračni ugovor ni na koji način ne podstiče razvod braka. Naprotiv, bračni ugovor može da unese sigurnost u bračni odnos i eliminiše rasprave oko toga “šta je čije”. Ako se zna da je, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, u 2005-oj godini u Vojvodini na 1000 zaključenih brakova 204 razvedenih, a u Srbiji bez pokrajina 195, očigledno je da bračni ugovor doprinosi smanjenju broja parnica za deobu bračne tekovine, koje su do sada u većini slučajeva sledile iza brakorazvodnih parnica.

Bez obzira na to kolika je vrednost imovine kojom budući supružnici raspolažu, bračni ugovor je korisno zaključiti. Sve što se kao posebna imovina unosi u bračnu zajednicu ima svoju vrednost, kako materijalnu, tako i nematerijalnu, tako da “zaslužuje svoje mesto” u ovakvom ugovoru.

Ukoliko je jedan od (budućih) supružnika ekonomski slabiji, ne znači da mora da pristanete na sve predloge druge strane, jer “monopolski” položaj nije dozvoljen ni u bračnim odnosima.

(Budućim) supružnicima preporučujemo:

- dogovorite se sa svojim/om (budućim/om) suprugom i započnite (ili pak nastavite) svoj zajednički život sigurni u sebe i svoju budućnost;

- zaključivanje bračnog ugovora je važna životna odluka koju činite zbog sebe i svoje budućnosti;

- ne dozvolite da na vas utiče okolina, jer je zaključivanje

bračnog ugovor vaša lična odluka koju treba samostalno da donesete;

- imajte na umu da zaključivanje bračnog ugovora može pozitivno uticati na lične odnose supružnika, jer je postizanje dogovora o bitnim životnim pitanjima, kakvo je pitanje bračnih imovinskih odnosa, izraz međusobnog uvažavanja i poštovanja;

- u pregovorima koje vodite prilikom zaključivanja bračnog ugovora budite odlučni, pravični i objektivni u iznošenju svojih zahteva;

- vodite računa o svojim potrebama, željama i interesima, kao i o potrebama i interesima svog (budućeg) supružnika:

- znajte da će ugovor biti valjan regulator imovinskih odnosa u braku i ispunti svoju svrhu samo ako je nastao slobodnom voljom oba supružnika, kao rezultat njihovog istinskog razumavanja i dogovora.

